27/08/2019

Αγ. Σοφία Ανδραβίδας: Πληγωμένο το μνημείο από τους σεισμούς

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Προβλήματα στον φράγκικο ναό της Αγίας Σοφίας στην Ανδραβίδας, έχει αφήσει ο εγκέλαδος με τα αλλεπάλληλα «χτυπήματά» του στην περιοχή το περασμένο διάστημα.

Το μνημείο έχει υποστεί μικρές ρηγματώσεις. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας, είχε κινητοποιηθεί από την πρώτη στιγμή που σημειώθηκαν οι σεισμικές δονήσεις στην περιοχή και κυρίως αυτή της 21ης Μαΐου, είχε ελέγξει με τους αρχαιολόγους της το μνημείο και είχε ενημερώσει το υπουργείο Πολιτισμού για την αναγκαιότητα παρεμβάσεων, αφού πρώτα γίνει αυτοψία και από τεχνικό κλιμάκιο. Το μνημείο παραμένει κλειστό, ενώ η ΕΦΑ Ηλείας στο σχετικό έγγραφο με το οποίο ενημέρωσε το δήμο Ανδραβίδας – Κυλλήνης, επισήμανε την αναγκαιότητα λήψης μέτρων στην περίμετρο, συμπεριλαμβανομένου και του δημοτικού σχολείου Ανδραβίδας που γειτνιάζει και που όπως είναι γνωστό παραμένει κλειστό λόγω των ζημιών που έχει υποστεί από τους σεισμούς.

Η διευθύντρια της ΕΦΑ Ηλείας Ερωφίλη – Ίρις Κόλλια μιλώντας στο ilialive.gr τόνισε πως «… το μνημείο έχει υποστεί κάποιες ζημιές μικρής κλίμακας από τους σεισμούς στην περιοχής. Η υπηρεσία μας άμεσα ενημέρωσε το ΥΠΠΟ και ζήτησε τη συνδρομή τεχνικού κλιμακίου, το οποίο επισκέφθηκε το μνημείο και διαπίστωσε

πως υπάρχουν θέματα που δεν επιτρέπουν την προσβασιμότητα στο ναό μέχρι να αντιμετωπιστούν».

Μια εύλογη απορία που υπάρχει σε όσους βλέπουν το μνημείο είναι πως απέμεινε μόνο το πίσω μέρος του, δηλαδή το ιερό και το υπόλοιπο δεν υπάρχει η εκτίμηση είναι πως θα πρέπει να υπάρχει ανθρώπινη παρέμβαση, πέρα από κάποιο άλλο γεγονός. «Το τμήμα του κτιρίου που έχει απομείνει έχει συνοχή, όμως έχει και επεμβάσεις που έχουν γίνει πριν από χρόνια και για τις οποίες δεν έχουμε στοιχεία. Επίσης διαπιστώνουμε επεμβάσεις με ξερολιθιές πιθανόν στα τέλη του 19ου αιώνα» είπε η κα Κόλλια, που συμπλήρωσε πως είναι πιθανό ένα μέρος του ναού να χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή του δημοτικού σχολείου δίπλα.

Σε ότι αφορά τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προστασία του μνημείου, η διευθύντρια της ΕΦΑ Ηλείας μας είπε πως «… θα πρέπει να γίνουν στερεωτικές παρεμβάσεις μετά τη μελέτη που θα εκπονηθεί και θα υποδείξει τα σημεία που απαιτείται να προσεχθούν. Θα πρέπει να γίνει μια σωστή παρέμβαση γιατί το κτίριο είναι ευαίσθητο, ακριβώς γιατί έχει απομείνει ένα τμήμα του» σημείωσε.

Ερωφίλη Κόλλια: «Χρειάζεται χρόνος»

Η αρχαιολόγος κ. Ερωφίλη-Ίρις Κόλλια προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηλείας δήλωσε στην «Πατρίς»: «Αμέσως μετά τους σεισμούς με ενέργειες της υπηρεσίας μας ζητήσαμε από το Υπουργείο Πολιτισμού να ελεγχθεί το μνημείο από μηχανικούς. Πράγματι το Υπουργείο ανταποκρίθηκε άμεσα και το μνημείο ελέγχθηκε από ειδικό κλιμάκιο το οποίο διαπίστωσε ότι υπάρχουν μικρές ρωγμές στο μνημείο. Έτσι αποφασίσαμε για λόγους ασφαλείας να κλείσουμε το μνημείο για το κοινό και αποστείλαμε στις 10 Μαΐου σχετικό έγγραφο και στον δήμο Ανδραβίδας Κυλλήνης. Σίγουρα θα χρειαστεί χρόνος για την αποκατάστασή του. Έχουμε ξεκινήσει όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για εκπόνηση μελέτης λήψης άμεσων στερεωτικών μέτρων. Να σημειωθεί ότι πρόκειται για ένα κτίριο που έχει ιδιαιτερότητες».

Νάνσυ Ράλλη: «Λήψη άμεσων στερεωτικών μέτρων»

Η αρχαιολόγος κ. Αθανασία Ράλλη (τμηματάρχης – Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας) δήλωσε στην «Πατρίς»: «Το μνημείο της Αγίας Σοφίας έχει ελεγχθεί από ειδικό κλιμάκιο του Υπουργείου Πολιτισμού το οποίο διαπίστωσε ότι υπάρχουν βλάβες που έχουν προκληθεί εξαιτίας των πρόσφατων σεισμών στην περιοχή της Ανδραβίδας. Έτσι αποφασίστηκε η προσωρινή απαγόρευση της χρήσης του από το κοινό για λόγους ασφαλείας. Οι υπηρεσίες βρίσκονται σε διαδικασία ανάθεσης εξειδικευμένης μελέτης λήψης άμεσων στερεωτικών μέτρων. Στόχος είναι μετά

τις εργασίες που θα γίνουν, να αποδοθεί το μνημείο στο κοινό, απόλυτα ασφαλές και το συντομότερο δυνατόν. Μην ξεχνάμε πως πρόκειται για ένα παλαιό μνημείο με πολλές ιδιαιτερότητες».

Λίγα λόγια για το ναό

Σύμφωνα με τις πηγές που έχουμε το οικοδόμημα είχε μήκος 45,5 μέτρα ενώ το πλάτος του έφτανε τα 19 μέτρα. Το ιερό του, που σώζεται σήμερα έχει τρία διαμερίσματα με το μεσαίο να είναι και το ψηλότερο, που έχει μήκος 5 μέτρα και σχηματίζει ένα όχι κυκλικό θόλο. Η τεχνοτροπία του είναι δυτική και ο ρυθμός γοτθικός ενώ αναφορικά με το ναό αυτό ο καθηγητής κ. Μουτσόπουλος στο βιβλίο του «Φράγκικες Εκκλησίες στην Ελλάδα» αναφέρει «Η μοναδική βυζαντινή ανάμνηση παρουσιάζεται σε μερικά τμήματα της τοιχοποιίας, οπού ανάμεσα σε στρώσεις ψαμμιτικών λιθαριών, συναντάμε μερικά τούβλα. Βυζαντινά τούβλα συναντάμε και στην κατασκευή σταυροθολίων». Ο Ανδραβιδαίος Γυμνασιάρχης Οικονομόπουλος, στο βιβλίο του Τάκη Δόξα «Ηλειακή Γραμματολογία», μας δίνει μια λεπτομερή περιγραφή του τμήματος που έχει σωθεί και ανάμεσα σε άλλα αναφέρει «...προς Β. και Ν. αυτού του κτίσματος υπάρχουν δυο στενά επιμήκη παράθυρα, δυο μέτρα πάνω από το έδαφος... Οι ΒΑ και ΝΑ εξωτερικές γωνίες του ένδον διαμερίσματος, καταλήγουν εις παραστάδας, δηλαδή κίονας τετραγωνικούς κτισμένους, με μεγάλους τετράγωνους λίθους, φτάνοντας μέχρι την στέγη. Εκτός των πέτρινων λίθων, υπάρχουν και λίθοι σκληρότεροι, όχι εγχώριοι, όπως ο μέγας λίθος ο χρησιμοποιούμενος προσωρινώς δια την Αγία Τράπεζα».

Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, πολλές φορές οι Τούρκοι προσπάθησαν, χωρίς όμως επιτυχία να μετατρέψουν το ναό σε τζαμί. Ο Γάλλος ιστοριογράφος και περιηγητής Φραγκίσκος Πουκεβίλ πέρασε το 1801 από την Ανδραβίδα και στο έργο του «Ταξίδια εις Μωρέαν» αναφέρει «Ο ξεναγός μας ο οποίος μου έδειξε μαρμάρινες κολώνες και κιονόκρανα μου διηγήθηκε ότι οι Τούρκοι της Ανδραβίδας είχαν κάμει μάταιες προσπάθειες δια να μεταμορφώσουν αυτή τη βασιλική εις τζαμί. Θεία χειρ είχε σταθερά ανατρέψει τους μιναρέδες τους και το δάκτυλον του Θεού ήτο τόσον ολοφάνερο, ώστε το ιερόν τοποθετημένον υπό τη προστασία της Θείας Σοφίας είχε μείνει εις την εξουσία των χριστιανών».

Πηγή: IliaLive, PatrisNews